

A csoport hatása az egyénre, csoportközi viszonyok

Az emberek egyszerre többféle csoportnak is tagjai (erőt, biztonságot ad).

Csoport

A csoport nem több egyén együttese, hanem új, önálló jelenség, amely az egyének viselkedését is megváltoztatja. Egymással kapcsolatban álló emberek együttese.

A csoport feltétele: kölcsönös kapcsolat, „mi-tudat”, önálló választás.

A csoport ismérvei: tartósság a kapcsolatokban, közös cél, folyamatosság a tevékenységben, szervezettség, hagyományok, szokások kialakítása.

Létszám:

- min. 3 – 20-25 fő kiscsoport,
- 20-25 fő felett nagycsoport,
- 80-300 fő átmenet a csoport és a tömeg között.

Alakulás szerint lehet:

Formális csoport:

- a tagok akaratától függetlenül jött létre,
- törvényes szabályozás,
- hierarchikus felépítés jellemző (*pl. társadalmi nagycsoportok, osztály*).

Informális csoport:

- spontán kezdeményezésre jön létre,
- nincs jogi szabályozás,
- a tagok saját elhatározásból választják (kiscsoportok *pl.: baráti társaság*).

Jellegzetes kiscsoportok: pl.

- önismereti csoport,
- pszichodráma csoport,
- témacentrikus csoport stb...

Természetes csoport: spontán kezdeményezés (pl. hobby-baráti-sportkör)

Mesterséges csoport: kutatási-oktatási-gyógyítási, mentálhigiénés célból (pl. antialkoholisták szervezetei, rákellenes csoportok stb..).

Vonatkoztatás szerint:

Azon csoport, amelyekhez igazodik valaki: pozitív vonatkoztatási csoport, amelytől elhatárolódik a negatív vonatkoztatási csoport.

Csoport hatása az egyénre

A csoport más minőséget képvisel, mint az egyén. Az egyén a döntéseiben sokkal óvatosabb, csoportdöntésben inkább vállal kockázatot. A csoport és egyén közötti összefüggés dinamikus. Kölcsönhatásban vannak.

Csoportdinamika (K. Lewin): a csoportot meghatározza a csoporttagok kapcsolatrendszere. A csoportdinamika foglalkozik a csoport vezetésével, a csoportok közötti konfrontációval, a csoport tagjaival.

A csoporttagok kölcsönös függése: a csoporttagok között kapcsolatrendszer van. Általában az egyén **igényei** megfelelnek a csoportigényeknek és fordítva.

Szerepek a csoporton belül

- Konstruktív szerepek: kezdeményező, véleménynyilvánító, kérdező, informáló, szabályalkotó, általánosító, engedelmeskedő

- Destruktív szerepek: akadékoskodó, vetélkedő, mindentudó, hírharang

A vezető szerepe: a csoport megalakítása, fenntartása, a csoportkultúra kialakítása, a csoportfolyamatok értékelése. Alapvető vezetői stílusok: tekintélyelvű; demokratikus; anarchikus.

Kommunikációs alakzatok a csoportban:

- Abszolút: mindenki-mindenkivel kommunikál.

- Kör: minden csoporttag két másikkal kommunikál.

- Lánc: a két vége csak egy.

- Y-alakzat: a központi személy három partnerrel kommunikál.

- X-alakzat: centralizált forma, a központi személy négy partnerrel kommunikál, de azok csak rajta keresztül közölhetnek valamit.

Szociometria (Moreno): a csoporton belüli kapcsolatoknak, a belső szerkezetnek a rokonszenvi-ellenszenvi választásokkal történő vizsgálata (szociogram).

Csoportközi viszony: olyan helyzet, amelyben az egyén más személyeket, dolgokat saját csoport hovatartozása szerint értékeli.

Az egyes csoportok között átfedés van (formális-informális,- kis-nagy,- természetes-mesterséges csoportok....).

A csoportokra jellemző, hogy egymással kapcsolatban állnak.

Lehetnek egymással: együttműködő, elfogadó, -rivalizáló, -ellenséges csoportok.

A csoportközi viszonyok kölcsönhatásban állnak egymással. A csoportközi viszonyok visszahatnak a csoportok egészére és a tagokra is.

Feladat:

Másoljátok le a füzetbe a tananyagot!

A leírt tananyagot legyetek szívesek lefényképezni és visszaküldeni.

Köszönöm, jó munkát kívánok!